

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner.

(Lovforslag nr. L 86. Fremsat 14/12 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Dette forslag til ændring af lov om by- og landzoner er en følge af den folketingsbeslutning, folketinget vedtog i 1978, og hvor miljøministeren blev pålagt at undersøge mulighederne for at fremme kommunernes indflydelse på zonelovsadministrationen.

Jeg kan da også på socialdemokratiets vegne tilslutte mig lovforslaget, der i sin enkelhed ligger inden for rammerne af den gældende planlægningslovgivning. Vi finder, det er helt i overensstemmelse med denne lovgivning og intentionerne i den, at kommunerne får overladt zonelovsadministrationen for landzoneområder, når der for disse områder foreligger godkendte lokalplaner, eller når zonelovsområder er planlagt efter en godkendt regionplan.

Vi er helt enige i, at lovforslaget alene drejer sig om kommuners indflydelse på udviklingen i landsbyerne, medens det åbne land ikke berøres af ændringen, og der sker således ingen afsvækkelse af beskyttelsen af det åbne land.

Det fremgår af bemærkningerne, at det meget store antal ankesager, der hidtil er blevet forelagt planstyrelsen – der er nævnt ca. 700 årlig – ikke forventes at ville falde ved, at vi herved overgiver kompetencen til kommunerne, og jeg har derfor med tilfredshed bemærket, at miljøministeren, der nu overgiver ankesagerne til miljøankenævnet, foranlediger, at miljøankenævnet ved behandling

af disse sager bliver udvidet med fire særlig sagkyndige medlemmer.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget.

Svend Erik Hovmand (V):

Ministeren indleder den skriftlige fremsættelse med følgende sætning:

»Forslaget opfylder den folketingsbeslutning om styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret over landsbyernes udvikling, som blev vedtaget i tinget den 31. maj 1978.«

Jeg skal ikke underkende, at man med en velvillig juridisk fortolkning kan skrive, som man gør, men jeg vil gerne sige, at forslaget i hvert fald ikke opfylder de intentioner, som forslagsstillerne havde med det forslag til folketingsbeslutning, som omtales. Det var som bekendt venstre, der fremsatte det forslag til folketingsbeslutning, som endte med at blive vedtaget med et meget, meget stort flertal i dette ting – jeg tror endda, alle partier stod bag.

Forslaget indeholdt to ting: for det første en styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret med hensyn til bebyggelse i landsbyer i landzonen, for det andet en passus om, at folk, der flytter ud i landsbyerne, skal respektere de naturlige erhverv. Den sidste del har vi endnu ikke set noget til, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge, hvornår vi kan forvente at også dette løfte opfyldes.

Hvad angår den anden del, dette med at styrke kommunernes selvbestemmelsesret, havde vi fra venstres side nogle intentioner om med beslutningsforslaget at give kommunerne fuld frihed til at godkende bebyggelser i landsbyer i landzone under respekt for den overordnede planlægning. Jeg skal ikke afvise, at der sker en lempelse i den retning, men den frihed, vi havde forestillet os, er der ikke tale om. Det er, som om miljøministeriet og planstyrelsen ikke rigtig har tillid til, at kommunerne ude omkring i landet er i stand til at administrere disse ting seriøst, og det beklager jeg.

Jeg er egentlig også lidt ked af, at der er en så upræcis omtale af, hvad man må, og hvad man ikke må, i spørgsmål om lokalplan i byzone, henholdsvis lokalplan i landzone.

Lovforslaget synes at være skrevet på melodien: kommunerne får frihed og selvstændighed til at gøre, som staten ønsker, især hvis den landsplanredegørelse, som vi skal

[Svend Erik Hovmand].

diskutere på tirsdag, skal tages for pålydende. I så fald vil det lovforslag, som vi nu drøfter, nærmest være uden betydning, for så bliver der jo stort set ikke noget at gøre godt med, eller gør der? Det synes jeg det er væsentligt at få afklaret. Hvor megen rummelighed er der i dette her? Kan man med en landsplan i en landzone bygge nyt overhovedet? I så fald hvor meget? Hvad er grænsen? Er det 1 hus om året? Er det 3 huse? Er det 5 huse i en periode, eller hvor meget er der at gøre godt med? Hvilke muligheder har man for at fylde tandrækken ud, som man siger populært?

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til spørgsmålet om miljøankenævnet. Vi stiller os noget tvivlende over for den konstruktion, der lægges op til her, hvor planstyrelsen skal være sekretariat. Hvis man endelig ønskede en uafhængig instans, burde man vel lave en anden sekretariatsfunktion.

Vi stiller os også noget tvivlende over for sammensætningen af miljøankenævnet. De landsbyinteresser, vi har mødt mange steder rundt omkring i de seneste år, er efter vores opfattelse ikke repræsenteret.

Vi mener også, det er vanskeligt at se, hvordan en decentralisering af opgaverne skulle berettige til ansættelse af flere mennesker centralt. Jeg har læst bemærkningerne, men føler i og for sig, at det virker noget inkonsekvent, at man skulle foretage flere nyansættelser også i større topstillinger af hensyn til denne decentralisering.

Vi vil gerne have en nærmere begrundelse for, at man nu indsnævrer kommunernes handlefrihed ved, i bemærkningerne ganske vist, at kræve, at lokalplaner skal omfatte en hel landsby; det står under bemærkningerne til nr. 4. Vi stiller os tvivlende over for det rimelige i, at man hermed indsnævrer lokalbegrebet. Hidtil har der jo ikke været nogen geografiske grænser for lokalplaner.

Vi kan heller ikke rigtig se begrundelsen for at fjerne lovens formålsbestemmelse om, at der altid skal være et passende udbud af bygge- og bymodnet jord. Vi frygter, at dette vil indebære en risiko for erhvervslivets udfoldelsesmuligheder, ved at den prismekanisme, som den gamle formålsbestemmelse jo var udtryk for, fjernes. Vi vil altså gerne have en nærmere begrundelse for, at man nu helt vil fjerne dette formål.

Vi vil også gerne se lidt på spørgsmålet om 3 års fristen i den foreslåede § 9, stk. 8. Til gengæld er vi positive, for så vidt angår ikrafttrædelsesdatoen; vi er glade for, at lovgivningen skal træde i kraft så hurtigt som muligt. Vi vil gerne have, som jeg nævnte før, en diskussion af forskellen på lokalplaner i henholdsvis by- og landzoner, og det vil jeg bede ministeren om at give os et svar på allerede nu.

Jeg skal slutte med at resumere ved at sige følgende: forslaget forekommer mig at være et modstræbende forsøg på at opfylde et pålæg, folketingets flertal har givet regeringen efter vedtagelsen af venstres forslag i foråret 1978. Der er i bedste fald tale om et meget lille skridt i den rigtige retning, men det er tydeligt, at ministeren hverken har haft hjertet eller følelserne med sig i denne sag. Jeg håber derfor, at vi kan få forslaget væsentligt forbedret under den udvalgsbehandling, som jeg imødeser med interesse.

Henning Andersen (KF):

Loven om by- og landzoner har, i de år den har virket, ofte været oppe til heftig debat, som regel med konkrete tilfælde af afgørelser i centrum. Sådan må det være, og sådan vil det givetvis også blive efter denne ændring af loven.

Baggrunden for ændringen af loven findes i en folketingsbeslutning af 31. maj 1978, hvori regeringen opfordres til at undersøge muligheden for at fremme kommunernes indflydelse på hele zonetlovsadministrationen. Der er på denne lovs område sket en hel del de sidste år, og mange erfaringer er indhøstet.

Det konservative folkeparti lægger megen vægt på at decentralisere, så langt det kan lade sig gøre og bære, uden at den overordnede planlægning og sammenhæng hermed slås i stykker. Altså: tingene skal hænge sammen, lands-, region- og kommuneplaner. Der skal være en helhed i administrationen af det åbne land, og her tænker jeg på administrationen af vore råstoffer, miljøområdet og fredningsområdet, set i forhold til det landbrug, som også i fremtiden bør have gode og rimelige forhold at leve under.

Ankesystemet foreslås nu ændret til et miljøankenævn, og heri ligger vel en besparelse og forenkling i klagesager, men absolut ikke

[Henning Andersen]

en helt tilfredsstillende løsning, såfremt den mulighed ikke stadig er til stede, at en afgørelse kan indbringes for miljøministeren. At amtsrådet ikke skal være ankeinstans, er sundt fornuft set i relation til, at amtsrådet er planlægningsmyndighed.

Amtsrådene er nu stort set færdige med de første regionplaner og har lagt nogle linjer og rammer for de forskellige interesser i det åbne land. Det skal nok vise sig, at der bliver en hel del at ændre ved den første revision, når den første fire års periode er gået. Nu bør det også i den forbindelse erindres, at planlægning aldrig vil være en afsluttet proces, men noget, der altid indebærer forandringer og justeringer. Derfor er det også uhyre vigtigt at fastholde sammenhængen mellem planlægningen og den enkelte sags behandling, og når zonetovkompetencen overføres til primærkommunerne, må forudsætningen således være, at planlægningsmyndigheden høres, inden afgørelse træffes i den enkelte sag, ikke mindst for at sikre en nogenlunde ensartet fortolkning også af regionplanen.

Der kunne siges meget andet i detaljen om dette lovforslag, men det vil jeg overlade til udvalgsarbejdet, som jeg på mit partis vegne kan tilsige en grundig og konstruktiv medvirken til.

Thorndahl (FP):

Jeg skal med det samme sige til ministeren, at vi også kan støtte dette lovforslag, men for ikke at skabe forvirring på regeringsbænkene skal jeg sige, at det gælder ikke for det næste af ministerens forslag.

Men som det tidligere er bemærket, er dette lovforslag jo en direkte konsekvens af den beslutning, folketinget traf den 31. maj 1978 om at styrke kommunernes indflydelse på administrationen af by- og landzonenloven. Som andre har været inde på, har det også været min fornemmelse – det er i hvert fald svært at undgå at få den, når man sætter sig ind i grundlaget for lovforslaget – at den beslutning, som vi med et meget stort antal stemmer bagved traf den 31. maj 1978 her i tinget, er blevet modtaget med noget blandede følelser og vel også med en betydelig portion modvilje i planstyrelsen. Det er også svært at undgå at få det indtryk, at det kun er halvhjertet eller vel rettere med betydelig

modvilje, at man i planstyrelsen er gået i gang med det arbejde, som miljøministeren af folketinget blev pålagt at udføre.

Hensigten og formålet med folketingsbeslutningen i maj 1978 var at sikre udviklingen og fremtiden for vore landsbyer, og den forespørgselsdebat, vi skal have på tirsdag, må også ses i sammenhæng med grundlaget for det foreliggende lovforslag.

To måneder efter, at folketinget har truffet beslutningen i maj 1978, udsender planstyrelsen dette debatoplæg om det fremtidige bymønster, hvor man efter min bedømmelse simpelt hen tilkendegiver, at udviklingen i vore landsbyer i al væsentlighed skal bremses, og at den bymæssige udvikling i det væsentligste fremover skal koncentreres i vore større bysamfund, altså i realiteten stik imod det, som folketinget besluttede i maj 1978.

For så vidt angår landsbysamfundet, får man altså – jeg ved ikke, hvem »man« er – opereret de synspunkter, som fremgår af dette debatoplæg, ind i den landsplanredegørelse, som SV-regeringen fremlægger i december 1978, en redegørelse, som samtlige 21 ministre jo må have tiltrådt, herunder altså også de syv ministre fra venstre, der altså hermed, for at bruge venstres egen formulering, har rettet et hårdt anslag mod landsbyernes og de mindre bysamfunds muligheder for at overleve.

Efter lovforslaget skal kommunalbestyrelsen have by- og landzonenlovskompetencen for de områder, hvor der udarbejdes landzonelokalplan, og spørgsmålet er, som andre har været inde på, om dette ikke i al væsentlighed er en tom kompetenceoverførsel til kommunalbestyrelserne, en kompetence, som ministeriet har til hensigt at udhule gennem behandlingen af afgørelserne af regionplanforslagene fra de enkelte amter.

Hvis regionplanerne ændres overensstemmende med landsplanredegørelsen – og det må jo være hensigten, for hvorfor skulle man ellers udarbejde dem? – så er dette lovforslag efter min bedste overbevisning i realiteten meningsløst, for regionplanerne vil så under den givne forudsætning udelukke den byudvikling i landsbyerne, og kommuneplanerne, som skal udarbejdes overensstemmende med regionplanerne, vil indeholde det samme, nemlig at der ikke skal ske nogen udvikling i landsbyerne. Da lokalplanerne selvfølgelig udarbejdes på grundlag af kommuneplaner-

[Thorndahl]

ne, udelukker de selvfølgelig dermed også byudvikling i landsbyerne, og dermed er ringen jo altså sluttet, hr. minister. Spørgsmålet er derfor, om dette lovforslag i relation til folketingsbeslutningen af 31. maj 1978 overhovedet er det papir værd, det er trykt på.

Men hvis vi går ud fra – og det er indtil videre jo altså et helt teoretisk tankeeksperiment – at det pågældende lovforslag får en reel betydning, er der selvfølgelig grund til at se på den ankeinstitution, man har bygget op i lovforslaget, hvorefter der er klageadgang til miljøankenævnet. Mit parti er absolut ikke nogen beundrer af miljøankenævnet, i hvert fald ikke sådan som det hidtil har fungeret. Vi finder, at det, ankenævnet hidtil har præsteret, i alt væsentligt har vist, at det er et tidrøvende, ressourceforbrugende omsvøbsforetagende – og så har jeg sagt det venligt – der i almindelighed ikke yder noget kvalificeret bidrag i den samlede sagsbehandling, men først og fremmest bruger tid og kræfter på at finde frem til, hvorledes man kan formulere sig ud af at tage reel stilling til de synspunkter, som de indankende har forelagt for nævnet.

Når det er sagt, vil jeg også gerne understrege, at ministerens forslag om at lade planstyrelsen yde sekretariatsmæssig bistand til miljøankenævnet, planstyrelsens synspunkter i den henseende taget i betragtning, vil betyde, at ankenævnet med den armering eller bistand under alle omstændigheder set fra borgernes side vil være værdiløst, hvis det da ikke skal opfattes som en dårlig vittighed i denne sammenhæng. Men hvis der kan være tvivl om miljøankenævnets kvalifikationer på forhånd, er det efter min bedste overbevisning i hvert fald givet, at ankeadgangen med planstyrelsen som sekretariat er en fuldstændig illusion.

Men selv om dette lovforslag på det givne grundlag er betænkeligt – der er selvfølgelig fortolkningsmuligheder, udvalgsarbejdet kan måske også ændre det – indeholder det i hvert fald en teoretisk forbedring. Så selv om det kun er teori, er det dog bedre end ingenting, og på den baggrund kan vi under alle omstændigheder støtte lovforslaget.

Bjørn Poulsen (SF):

Det kunne være fristende at starte en gevaldig debat i dag om hele spørgsmålet om

landsbyer, men da vi jo er i den heldige situation, at vi får det på tirsdag, skal jeg nøjes med nogle få bemærkninger.

Man kan ikke læse dette lovforslag uden at have forskellige redegørelser i bagehovedet, ikke mindst planlægningsredegørelsen, og derfor vil det være naturligt, at man, når man skal tale om dette forslag, hele tiden skæver til, hvad der egentlig skal ske med de små samfund i dette land. Da forslaget efter min mening ligesom er en legalisering af det, der står i planredegørelsen, må jeg erkende, at SF ikke er tilhænger af det. Vi mener, at man er blevet alt for restriktiv i planredegørelsen, at man sælger de små samfund. Man kan selvfølgelig påstå, at der ikke står noget om det i dette forslag, men som jeg sagde tidligere, er dette efter vores mening en legalisering af det, der står i redegørelsen om planlægning.

Vi bliver jo meget tit beskyldt for at være romantikere, når vi er tilhængere af, at små samfund også kan få lov at eksistere, men lad mig så slå fast, at vi naturligvis ved og erkender, at der må være gener ved at bo i små samfund. Vort samfund vil ikke de første mange, mange hundrede år være i stand til at give disse mennesker samme service som i større enheder, det er noget, der siger sig selv, men det forlanger vi heller ikke, og det har vi heller aldrig forlangt.

Det, vi er bange for, er, at dette her ender med, at alt uden for byområder i meget høj grad er landbrug og ikke andet. Og er der noget, vi er enige i, er det, at landbrugsjord skal bruges til landbrug, men det, vi er meget bange for, er, at vi vil få at se adskillige tomme bygninger stå ubrugt i fremtiden, indtil de falder sammen. Det, vi er bange for, er, at de tanker, man har i dag om produktionskollektiver o. lign., som jo gælder både landbrug og en eller anden form for småindustri, vil blive udelukket i fremtiden. Det, vi er bange for, er, at man fratager de mennesker, der bor i de små samfund, nogle muligheder for en udvikling, som efter vores mening i langt de fleste tilfælde absolut vil være positiv. Derfor må vi så absolut være modstandere af, at man vil være så restriktiv, hvad angår en eventuel udbygning af små samfund.

Så kommer det efter vores mening meget store dyr i åbenbaringen, og det er dette miljøankenævn, som man af en eller anden mærkelig grund er så glad for. Vi forstår det

[Bjørn Poulsen]

altså ikke. Vi synes, at det, vi hidindtil har set fra miljøankenævnets side, har været så skuffende, at også den nuværende regering burde være enig med os i, at i hvert fald dets sammensætning ikke kan fortsætte. Sammensætningen af det miljøankenævn, der skal klare disse problemer, kører efter nøjagtig den samme linje: man vil lade rævene passe på gæssene. De mennesker, som anker over noget, der er lavet i det lokale område, får deres anke behandlet af de samme mennesker, som de klager over. Det er efter vores mening en pseudoproces af en ankeinstans, som ikke hører hjemme i et samfund, hvor man taler så meget om, at tingene skal demokratiseres, og at folk skal have indflydelse på deres hverdag.

Lad mig til sidst sige, at når man så oven i købet vil bruge planstyrelsen som sekretariat for ankestyrelsen, synes jeg nok, at man nærmest kommer ud i det groteske.

Jeg har været negativ over for forslaget, men vi vil som altid gå positivt ind i udvalgsarbejdet, om ikke andet så for i hvert fald at få noget lidt mere fornuftigt i forslaget, og derfor skal vi da gøre, hvad vi kan for, at dette forslag, den dag det bliver vedtaget, er noget, som i hvert fald et større flertal i dette folketing mener kan bruges til noget.

Bolvig (RV):

Folketinget ønsker at styrke kommunernes selvbestemmelsesret, ikke mindst når det drejer sig om de mindre samfunds udvikling. Det var baggrunden for vedtagelsen af den folketingsbeslutning i 1978, som ministeren nu lever op til.

Det radikale venstre er særdeles tilfreds med, at overførslen af zonekompetence til de forskellige kommunalbestyrelser bliver automatisk og definitiv, og at amtsrådene kun skal gribe ind, hvis de vil modsætte sig et lokalplanforslag.

Vi kan fuldt ud støtte lovens påståede formål og er tilfredse med, at værdien af at sikre befolkningens rekreative interesser og bevarelsen af landskabelige værdier fremhæves.

Så langt så godt, men jeg frygter, at der er slanger i ministerens paradis. Det er ikke selve lovtæksten, der gør én nervøs, men derimod bemærkningerne. Selvfølgelig skal kommunerne respektere de kommende regionplaner, men disse planer skal ikke være så stive,

at enhver ændring er umulig. Man får en fornemmelse af, at den igangværende planlægning vil blive en snærende spændetroje for beboerne især i de små samfund. Bemærkningernes forfatter er tydeligt præget af en animositet mod landsbyerne, hvilket måske ikke er overraskende, når man ved, at det er de samme personer, der står bag den netop offentliggjorte landsplanredegørelse.

Uden at foregribe debatten på tirsdag vil jeg gerne understrege, at mit parti ikke ønsker og ikke vil acceptere forsøg på at bremse en eventuel udvikling i de mindre bysamfund. Efter min mening er det forkert og alt for teoretisk hen over hovedet på folk at diktere, hvor de skal bo og virke.

Overalt i landet har vi set, at folk vender sig mod centralistiske løsninger. Denne holdning lå da også til grund for folketingsbeslutningen og er baggrunden for at give kommunerne større zonelovsindflydelse.

Jeg håber, jeg er for kritisk i min vurdering af lovforslaget, men de sidste dages debat har gjort mig ængstelig for regeringens og planstyrelsens hensigter.

Når der i lovens formålsparagraf står, at vi skal sikre en samfundsøkonomisk udvikling i overensstemmelse med den overordnede planlægning, er det da de økonomiske hensyn, der står omtalt i landsplanredegørelsen, og som efter min mening hviler på helt forkerte principper, man tænker på?

Det er påskønnelsesværdigt, at klagesystemet forenkles. Jeg vil dog anmode ministeren om at gøre kredsen af sagkyndige bredere. Det er ikke tilfredsstillende, at de sagkyndige kun repræsenterer kommunerne, amterne og de statslige myndigheder.

Det radikale venstre forestiller sig, at naturorganisationerne, eventuelt også landsbysammenslutningen, vil kunne tilføre ankenævnet en meget værdifuld viden. Jeg håber, ministeren er villig til at drøfte disse forhold under udvalgsarbejdet, så vi ikke tvinges til at stille ændringsforslag til lovforslaget.

Af debatten her i dag fremgår det også klart, at denne vores ængstelse deles af en lang række partier, så jeg håber, ministeren her vil være imødekommende.

Birgith Mogensen (CD):

Regeringens lovforslag om ændring af by- og landzonenloven betragter vi fra CDs side

[Birgith Mogensen]

som en delvis imødekomme af forslaget til folketingsbeslutning fra venstre, der blev vedtaget for efterhånden nogen tid siden. Jeg ved godt, at vi delvis i denne debat tager hul på den debat, der skal føres på tirsdag, men selv om der ligger en slags lempelse af bestemmelserne i det foreliggende lovforslag, og selv om CD derfor er interesseret i forslaget og positivt vil gå ind i udvalgsarbejdet, så føler vi ikke, at man helt følger det op, som flertallet i folketinget mente, da denne folketingsbeslutning blev vedtaget.

CD har hæftet sig ved ændringen af formålsparagraffen. Så vidt jeg kan bedømme, flader man det hele lidt ud, og det, vi savner, er, at det også fortsat skal være muligt for erhvervslivet at ekspandere i de mindre befolkede områder; der står i hvert fald ikke noget om det. Der er sagt en masse om planlægnings-, rekreative, landskabsmæssige, ressource-mæssige og lignende hensyn, men der står intet om, at en lille virksomhed, som har behov og mulighed herfor, kan få lov til at udvide.

Vi vil gerne være med til at se på regeringens forslag, men vi vil på ingen måde på forhånd sige ja til alt, hvad der står i forslaget.

Waldorff (VS):

Vi var ikke alt for begejstrede for venstres beslutningsforslag fra 1978, bl. a. fordi det var vores opfattelse, at det, som venstre i hvert fald også forsøgte at gøre med sit beslutningsforslag, var at bruge zonetoven til at gennemhulle planlovgivningen og bl. a. altså underminere sikringen af det, som så smukt kaldes de rekreative interesser.

Så vidt vi kan se, er dette lovforslag udformet sådan, at det i hvert fald ikke vil ske, og i den udstrækning man altså sikrer de interesser, som er styrende i planlovgivningen – med forbehold over for den diskussion, som vi skal have på tirsdag – kan vi godt gå ind for, at man her lægger afgørelser efter zonetoven ud til kommunalbestyrelser dér, hvor der er lavet lokalplaner.

Der er store problemer i det. Der er bl. a. det problem, at indflydelsen på udformningen af lokalplaner i langt de fleste tilfælde er illusorisk, så selve det at hænge det op på, at der udarbejdes lokalplaner, er i virkeligheden, skal vi sige en omgåelse af det, som er

det egentlige problem, nemlig den brede folkelige indflydelse på, hvordan udformningen af de små samfund skal se ud. Men i hvert tilfælde kan man godt give regeringen ret i, at det er bedre, hvis man ellers vil sikre de små samfund bare i en eller anden udstrækning, at lægge afgørelserne i kommunalbestyrelserne dér, hvor der i det mindste er mulighed for at tage nogle politiske slagsmål om landsbyudviklingen, end det er at overlade det til den teknokratiske visdom, som styrer amterne.

Det, vi derimod ikke er enige i – og det er sikkert ikke specielt overraskende – er, at man gør miljøankenævnet til en ankeinstans. Der er sådan set ikke nogen grund til, at jeg gentager forhistorien til denne diskussion. Jeg mener, at det, der her er tale om, er, at man gennem endnu en lov cementerer den placering, miljøankenævnet har i hele miljølovsadministrationen, og det, som er pointen i det, er, at man har et erhvervspolitisk organ, som man kalder en saglig institution i administrationen af miljøloven, hvor det, der klart er brug for, er en ankeinstans, som er politisk. Her gør man det, at man direkte nedlægger både planstyrelsen og ministeren som ankeinstans og overfører ankebehandlingen til miljøankenævnet, og det kan vi simpelt hen ikke gå ind for.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er enig med ministeren i, at det kommunale selvstyre bør fremmes, men vi er af den opfattelse, at rammerne i dette lovforslag er alt for stramme med henblik på de mindre landsbyers udvikling; det har også en lang række andre ordførere givet udtryk for.

De fleste amter har jo lavet regionplaner. De skulle være indsendt den 31. december i 1979, men visse amter har fået udsættelse. Kristeligt folkeparti er enig i, at zonetovsadministrationen skal virkeliggøre regionplanerne, for disse planer er jo blevet til i samarbejde med kommunerne og stort set i overensstemmelse med kommunerne, og derfor må det være rigtigt, at vi nu også lader kommunerne få udtrakt selvstyre inden for de rammer, som dermed er fastlagt.

Kristeligt folkeparti håber derfor, at miljøministeren også vil godkende disse planer på

[Steffensen]

en sådan måde, at man tilgodeser dels det regionale, dels det kommunale selvstyre.

Mange amters regionplaner peger på en decentralisering, og den udvikling hilser kristeligt folkeparti velkommen. Det må efter vores opfattelse følges op på centralt plan, og det er eksempelvis vigtigt, at alle de byer, der nu får status efter regionplanerne som kommunebyer, også bevarer en del funktioner – jeg tænker på f. eks. postvæsenet. Jeg ved godt, at det ikke er miljøministerens opgave at tage sig af postvæsenet, men det, jeg mener, er, at vi ligesom følger den tanke op, som ligger i mange regionplaner, at styrke decentraliseringen med hensyn til beslutninger, der skal udføres.

Med hensyn til ankenævnsbestemmelserne vil jeg sige, at der naturligvis skal være en sådan mulighed, men kristeligt folkeparti sværmer ikke for de mange kommissioner, der kommer rejsende og får forelagt en eller anden kendelse og så rejser hjem igen. Det er vores opfattelse, at loven må være så klar, at en klage kan afgøres f. eks. af embedsmænd i planstyrelsen.

Der er altså en række problemer og opgaver, som vi gerne vil have drøftet nærmere, og som vi har en hel del kommentarer og spørgsmål til. Vi vil gerne deltage i udvalgsarbejdet med henblik på at få det kommunale selvstyre styrket så meget som muligt.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg har forstået på ordførerne, at der i og for sig er ret bred tilslutning til lovforslaget, men at man har forskellige indvendinger mod, hvad man formoder er regeringens eller planmyndighedernes hensigter i øvrigt, og derfor er man lidt usikker over for, hvor meget det, der nu er foreslået, overhovedet betyder. Og så har man jo, selv om man har afsværgt det, alligevel taget en lille smule hul på den debat om landsbysamfundene, som partiet venstre har rejst, og som skal finde sted på tirsdag.

Jeg vil gerne sige, at jeg tror, jeg kan berolige de ængstelige, for det er afgjort en misforståelse eller flere misforståelser, som især fylkes i aviserne, at det skulle være regeringens hensigt at affolke landområderne, og at vi skulle være særlig fjendtlige over for landsbysamfundene.

Det er ingenlunde tilfældet. Jeg vil snarere sige tværtimod. Det, vi vil forsøge – og det skal jeg nærmere dokumentere på tirsdag – er at redde de landsbysamfund, der overhovedet kan reddes. Men vi er overordentlig nervøse for, at hvis man bare lader være med at foretage sig noget, fortsætter den uddøen, der i øjeblikket er i fuld gang i landsbysamfundene. Så lukker købmændene butikkerne, brugsforeningerne går ned, og skolerne kan heller ikke eksistere. Det, vi mener man bliver nødt til, er at foretage en planlægning, som gør det muligt for nogle af disse landsbysamfund at overleve. Men det skal jeg som sagt komme nærmere ind på i mit svar på forespørgslen på tirsdag.

Jeg vil bare sige her i dag, at der har været nogle helt urimelige misforståelser i aviserne, hvor der har stået, at regeringen skulle ønske, at alle samfund skal være på mindst 5.000 indbyggere, og den slags.

Hvis det var tilfældet, betød det selvfølgelig, at der ikke kunne være nogen landsbysamfund. Men det skyldes, at man har læst landsplanredegørelserne for firkantet. Jeg skal ikke sige, om man måske har udformet dem sådan, at de kunne læses så firkantet, men jeg kan da i hvert fald helt dementere, at det skulle være regeringens hensigt at ødelægge levedygtige landsbysamfund; tværtimod ønsker vi at gøre flere levedygtige.

Jeg vil også lige understrege, at de landsplanredegørelser, som skiftende regeringer fremlægger, er retningslinjer og ikke bestemte firkantede og talmæssigt fastslåede normer, som nogen skal følge slavisk. Det, der er det afgørende for den sag, vi drøfter nu og på tirsdag, er selvfølgelig, hvad det er for regionplaner, der bliver udarbejdet og godkendt, og da vil det jo i meget vidt omfang være kommuner og amter, der fastlægger, hvordan de ønsker deres lokale område og region udviklet, og kun hvis det er helt i strid med overordnede planlægnings synspunkter, som dette folketing er gået ind for, vil der blive tale om at korrigere i det.

Til hr. Svend Erik Hovmand vil jeg sige, at vi tror ikke på, at man bare kan lade fem være lige, men at man er nødt til at foretage en vis form for styring for overhovedet at sikre landsbyerne. Vi er tilhængere af, at kommunerne skal have mere frihed, men vi mener, at vi først må have fået færdigbehandlet regionplanerne. Når vi er kommet så

[Miljøministeren]

langt, er jeg helt enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at kommunerne bør have langt større bemyndigelse, selvstændighed og frihed, som hr. Svend Erik Hovmand sagde det, men det skal selvfølgelig være sådan, at det holdes inden for det, der er fastlagt som de generelle udviklingslinjer af regering og folketing.

Der er ikke nogen principiel forskel på, om disse lokalplaner er for byzone eller for landzone, men det er klart, at ude i landzonen drejer det sig om områder, hvori man ikke har påtænkt en byudvikling; i samme øjeblik der skal være byudvikling, bliver det jo til byzone. Man kan naturligvis udmærket lave en lokalplan i landzonen med det formål at få noget byggeri, ikke en egentlig byudvikling, men noget udfyldende byggeri blandt eksisterende bygninger og boliger. Det er jo ofte det, der er problemet, når man skal tage stilling til en zonesag.

Så har flere ordførere været inde på spørgsmålet, om det var tilfredsstillende eller utilfredsstillende, hvad der er foreslået vedrørende forenklingen i ankesagsbehandlingen eller reduktionen af instanser, der skal optræde i disse sager. Jeg har forstået det sådan, at der er et almindeligt ønske i denne sal om at forenkle administrationen og have så få instanser som muligt, og det har jeg ikke hørt nogen kritik af.

Men så er problemet, hvem der skal være den sidste instans, og der synes her at være nogen skepsis over for det, vi nu har foreslået. Jeg er da helt parat til åbent at se på andre løsningsmuligheder, men jeg gør opmærksom på, at bare at sige, at det skal være ministeren, der er klageinstans, tror jeg ikke er hensigtsmæssigt. Der er jo flere hundrede zonetilfældssager om året, og det vil efter min mening være en forkert anvendelse af en ministers arbejdskraft – hvad enten det nu er mig eller en anden – at han skal sidde og tage konkret stilling til alle disse sager. Det, der må være politikernes opgave, er at lægge retningslinjerne for, hvordan sagerne skal afgøres, og så lade andre kæmpe sagerne igennem og foretage de afvejninger, der skal finde sted.

Det indebærer altså ikke, at jeg har låst mig fast på det, vi nu har foreslået. Hvis man kan finde andre metoder, er jeg også med på det, blot vil jeg advare imod den tanke, at det skal være ministeren, der skal

klare det alt sammen, for det tror jeg ikke der er nogen synderlig rimelighed i.

Jeg tror i øvrigt, det lønner sig for os alle at fortsætte diskussionen på tirsdag, hvor vi kan komme med vores mere generelle betragtninger om landsbyernes udvikling.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er enig i ministerens sidste bemærkning. Jeg mener også, at vi skal vente med den generelle debat om dette spørgsmål til på tirsdag, men jeg vil alligevel gerne hæfte mig ved to ting, som ministeren nys har peget på i sit indlæg.

Den ene ting var vældig positivt overraskende for mig. Jeg skrev ned, hvad ministeren sagde, og jeg tror, det er ordret. Ministeren sagde: vi må først have færdigbehandlet regionplanerne; når vi er færdige med det, er jeg enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at så skal kommunerne have denne frihed til selv at forvalte.

Se, det er jo interessant. Det vil sige, at i det øjeblik regionplanerne er godkendt af regeringen, er ministeren og regeringen indstillet på at give kommunerne denne frihed. Det takker jeg for. Kommunerne skal altså ikke være færdige med deres kommuneplaner, men det er tilstrækkeligt, at regeringen har godkendt regionplanen, og det har regeringen inden udgangen af dette år eller i begyndelsen af næste.

Det andet interessante, ministeren sagde, vedrørte spørgsmålet om forskellen på by- og landzone, og han siger herom – også det forsøgte jeg at notere ned – at noget udfyldende byggeri blandt eksisterende boliger, det er i orden, men hvis der er tale om en egentlig byudvikling, skal der være byzonestatus.

Her er det, jeg gerne vil spørge ministeren igen, som jeg gjorde det i mit første indlæg: hvor meget er der at gøre godt med, hvis denne lov bliver vedtaget i den skikkelse, den har nu, og de overordnede planhensyn, som ministeren har henvist til nogle gange, skal respekteres? Hvor meget har en kommune at gøre godt med, når det drejer sig om at fylde tandrækken ud, altså de tomme huller i husrækken i landsbysamfundet? Hvad hvis en kommune siger: vi vil gerne bygge 3 huse om året i planperioden på 10–12 år; hvis en kommune siger: vi vil gerne bygge 5 huse;

[Svend Erik Hovmand]

hvis en kommune siger: vi vil gerne bygge 10 huse? Hvor går grænsen?

Nu ved jeg meget vel, at ministeren om lidt vil stå op og sige: jeg vil ikke sige noget konkret, lad mig få en speciel sag, så kan jeg tage stilling til det.

Men det vil jeg ikke acceptere at vi skal slå os til tåls med her i dag. Vi har behov for at vide, hvem der afgør, hvor denne grænse skal være. Vi har behov for at vide, om ministeren vil modsætte sig det, hvis der lokalt er ønske om at bygge f. eks. 5 huse om året i et landsbysamfund, eller det er i orden, hvis amtet og lokalkommunen er enige om det, eller hvis kommunen alene ønsker det. Hvor går grænsen? Jeg synes, det er vigtigt, at vi får disse ting afklaret, og jeg håber, det sker, inden denne debat slutter.

Thorndahl (FP):

Jeg skal kun komme med en lille uddybning af mine betragtninger omkring miljøankenævnet.

Jeg er glad for, at ministeren tilkendegiver en åbenhed over for denne institution, som jeg også af principielle grunde er betænkelig ved, fordi der forfatningsmæssigt simpelt hen ligger en blindtarm i systemet helt uden politisk ansvar, som også andre ordførere har været inde på det, og det er jeg principielt betænkelig ved, uanset hvordan ankenævnet så i øvrigt måtte fungere, det er jo en helt anden betragtning.

Det er jo sådan, at det antal sager, som ankenævnet i dag behandler – også ifølge de bemærkninger, som er gjort her til forslaget – er af størrelsesordenen 200 pr. år, og ved at inddrage zonestovssagerne skønner man at det bliver fire-, femdoblet. Det vil sige, at man placerer ankenævnet meget stærkere i systemet, og det betyder, at når vi nu i næste samling skal til at se på systemet i miljøbeskyttelsesloven, vil det nok være rimeligt at sige på det tidspunkt, hvis vi beholder ankenævnet, at nu kan det ikke være meningen, at man efter at have tre-, fire-, femdoblet dets sagsmængde skal begynde at se på, om det er hensigtsmæssigt i miljøbeskyttelsesloven at beholde miljøankenævnet. Der var megen diskussion omkring dette ved den revision, vi havde for et par år siden, og jeg tror ikke, at der er flertal i folketinget for at bevare miljøankenævnet.

Men hvis vi nu med by- og landzonestovsloven går hen og giver miljøankenævnet en tre-, firedobling af sagsmængden, kan vi ikke næste år beslutte at nedlægge det. Derfor mener jeg, at det er meget hensigtsmæssigt, at man både i udvalget og i ministeriet overvejer, om vi ikke kan gøre det på en anden måde, så vi ikke binder miljøankenævnet fast i dansk administrativ praksis som en betydelig administrativ blindtarm helt uden politisk ansvar og dermed også helt uden politisk kontrol.

Flygaard (DR):

Da jeg desværre var forhindret i at tage ordet i første omgang, skal jeg blot her lige tilkendegive, at retsforbundet gerne vil være med til at se på det pågældende forslag i udvalget. Men vi er nok en lille smule i tvivl om, hvorvidt det foreliggende lovforslag opfylder de intentioner, som kommer til udtryk i den folketingsbeslutning om styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret og landsbyernes udvikling, som blev vedtaget her i tinget den 31. maj 1978.

Jeg skal i øvrigt ikke her komme med mange bemærkninger til lovforslaget, da vi jo på tirsdag skal have en debat om disse problemer, men jeg føler måske anledning til alligevel at påpege et enkelt forhold.

I lovforslagets § 1, nr. 7, hvor man opregner, hvem der kan indgive klage til miljøankenævnet, ville jeg nok foretrække, at man i punkt 2 slojfedede ordet individuel, således at også enkeltpersoner og organisationer med en generel interesse fik adgang til at indgive klage. Vi mener nok, at det er en for snæver klageadgang, som er foreslået i § 11.

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg tror nok, at hr. Svend Erik Hovmand er gået lidt for vidt i sin fortolkning af mit indlæg. Det er klart, at det må indebære en overraskelse for ham, hvis han fortolker det så langt, at det er direkte i modstrid med min skriftlige fremsættelse af lovforslaget. Jeg har selvfølgelig ikke sagt, at der ikke skal laves kommuneplanlægning, når regionplanerne er godkendt, for det er jo en klar opgave for kommunerne. Når regionplanlægningen foreligger, skal der laves kommuneplanlægning, og det er først i henhold til disse planer, at man kan overlade administrationen af enkeltsagerne til kommunerne. Det

[Miljøministeren]

er også, hvad jeg gav udtryk for i min skriftlige fremsættelse af lovforslaget.

Jeg ville blot prøve ligesom at overbevise hr. Svend Erik Hovmand m. fl. om, at det virkelig er vores hensigt at give kommunerne større beføjelser, men selvfølgelig inden for de rammer, der er godkendt. Jeg har sagt det flere gange, men jeg skal gentage det én gang til: under hensyntagen til den generelle planlægning, som fastlægges her i folketinget og i regeringen. Det burde dog være rimeligt og rigtigt.

Jeg tror stadig væk, at der er nogle misforståelser med hensyn til regeringens hensigter vedrørende landsbyerne. Det er jo sådan, at vi mener ikke, at den omstændighed, at vi vil redde nogle landsbyer og forsøge at gøre det på en hensigtsmæssig måde, skulle medføre, at vi ikke har noget, der hedder »det åbne land«. Det er klart, at det stadig væk må være sådan, at vi bevarer og beskytter det åbne land, men der findes en række gamle samfund, som er ved at gå i opløsning, bl. a. på grund af de stærke koncentrationstendenser og den stærke mekanisering af hovederhvervet ude på landet, nemlig landbruget. Det har vi ikke medvirket til ved lovgivning på nogen måde, det er sket af sig selv ud fra det synspunkt, at det billigjorde produktionen, men det har afstedkommet, at mange landsbyer er affolket, og at flere står i færd med at blive yderligere affolket. Det mener jeg vi enten fra samfundets side alene eller måske i samarbejde med erhvervslivet kan gøre noget for at modvirke, og jeg vil på tirsdag komme nærmere ind på, hvordan man kunne tænke sig at gøre det. Man kunne måske i samarbejde med dem, der skal lave brugsforeninger eller købmandsforretninger, dem, der skal drive bankvirksomhed m. v., lave nogle fælles arrangementer for at bevare nogle af de eksisterende samfund. Men det betyder selvfølgelig ikke, at man frit kan lade kommuner lave en byudvikling i strid med den alment planlagte udvikling, som man er blevet enig om ved regionplanlægningen, hvor amterne som planmyndighed har fastlagt nogle retningslinjer, som vi så har godkendt.

Jeg tror altså, at en stor del af uenigheden bygger på misforståelser, og jeg håber, at vi på tirsdag vil få rettet flere af disse misforståelser.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg forstår altså, at ministeren ikke mente, hvad han sagde, da han gav udtryk for, at det med hensyn til kommunernes selvbestemmelsesret omkring landsbyer i landzone var tilstrækkeligt, at regionplanen var godkendt. Det er ikke tilstrækkeligt, siger ministeren, der skal også godkendes en kommuneplan. Ja, så har vi i hvert fald fået det korrigeret.

Men vi har endnu ikke fået besvaret det spørgsmål, som jeg stillede i mit allerførste indlæg, og som jeg gentog for et øjeblik siden, nemlig: hvor går grænsen? Hvad skal vi bruge dette lovforslag til? Hvis man læser bemærkningerne til lovforslaget, får man at vide, at når det drejer sig om en lokalplan i en landzone, må der ikke foregå nogen vækst. Vil det sige, at det er umuligt for en kommune, hvis man laver en lokalplan for en landzone, at tilføre en landsby flere nye huse? Hvis det er helt umuligt, er der ikke noget at diskutere. Hvis det, som ministeren antydede for et øjeblik siden, er sådan, at der er en vis grænse, vil jeg gerne vide: hvor går grænsen? Er det 1 hus om året, er det 2 huse, er det 5 huse, er det 10, eller hvor går grænsen for, hvor meget man kan gøre lokalt, hvis man ellers ønsker det, for at redde en landsby?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Som hr. Svend Erik Hovmand allerede for nogen tid siden rigtigt forudså, må jeg svare, at det må afgøres konkret. Man kan ikke stille nogle generelle retningslinjer op. Der kan være tale om, at man vælger at udvikle visse landsbysamfund, og hvis man vælger det i planlægningen, skal man også udbygge dem med flere huse. Men der kan også være tale om, at man uden at udvikle et landsbysamfund beslutter sig til at udfylde enkelte huller i en konkret bebyggelse, som måske ikke engang kan have betegnelsen et landsbysamfund. Det må overlades til konkret vurdering. Jeg har haft utallige zonesager til konkret vurdering, og jeg kan sige, at man kan ikke fastlægge sådanne talmæssige retningslinjer, der gælder i alle områder. Hvis man nu besluttede sig til, at der f. eks. kunne bygges 3 huse om året alle steder, kan enhver jo se, at der ikke ville være nogen planlægning mere, og det ville være de rene tilfældigheder, der så afgjorde, hvor den ret lille

[Miljøministeren]

byudvikling, der kunne finde sted, faktisk ville finde sted. Vi ved jo, at væksten er begrænset i disse år, og det ville betyde, at man opløste al planlægning, at man stoppede en fornuftig redning af landsbyerne.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Det er naturligvis rigtigt, at man ikke herfra generelt kan sige, at alle landsbyer må bygge 3 huse, det er jeg enig med ministeren i. Så siger ministeren: vi må se den konkrete sag, vi kan ikke udtale os generelt. Jo, det kan vi. Vi kan udtale os generelt på den måde, at vi giver udtryk for, hvorvidt man vil acceptere den lokale selvbestemmelsesret. Hvis man lokalt ønsker det, hvis kommune og amt lokalt er enige, eller hvis bare kommunen ønsker det og de overordnede hensigter med regionplanen i øvrigt opfyldes, altså at der kun bruges af den vækst, som regionplanen giver mulighed for at bruge, kan det da være regeringen, folketinget og amtsrådet totalt ligegyldigt, om man ønsker at sikre en enkelt landsby med 2, 3, 4 eller 5 huse om året i en periode inden for den kvota, man nu har i den pågældende kommune? Jeg kan da ikke rigtig se, at man ikke skulle kunne få et generelt tilsagn fra ministeren her i dag om, at hvis man kun bruger af den kvota, som kommunen har fået, er det i orden. Det vil jeg gerne høre om ministeren kan be- eller afkræfte.

(Kort bemærkning).

Thorndahl (FP):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er sådan, når man skal udforme en landzonelokalplan, at de to ting, man sådan principielt kan gøre, det er noget med, at man ligesom kan foretage en afrunding af den eksisterende bebyggelse, og at man også kan fastsætte i lokalplanbestemmelserne nogle minimumsgrundstørrelser, der kan medføre, at nogle af de eksisterende ejendomme kan udstykkes. Men det er imidlertid givet, at hvis man gør det, begynder det at komme ind i kvoteringen inden for kommuneplanen og inden for regionplanen. Det får altså, som hr. Svend Erik Hovmand anførte, en vis effekt, for man kan selvfølgelig ikke bruge

kvotaen to gange. Det må på en eller anden måde udtrykkes i den planlægning, man har.

Men kan ministeren principielt bekræfte, at det, man i princippet vil kunne gøre, når man ikke taler egentlig byudvikling, som ministeren også har været inde på, for de mindre landsbyer, er at foretage en afrunding i de pågældende landsbyer og fastsætte en minimumsgrundstørrelse, der giver mulighed for en vis udstykning i landsbyerne i landzonelokalplanen?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg kan desværre ikke give et og samme svar på den uddybning af spørgsmålet, som hr. Svend Erik Hovmand gav, for hr. Svend Erik Hovmand spørger både om, hvorvidt den enkelte kommune kan gøre det, hvorvidt den enkelte kommune sammen med amtet kan gøre det, og hvorvidt den enkelte kommune sammen med amtet og i overensstemmelse med regionplanlægningen kan gøre det.

De spørgsmål kan jo ikke besvares ens, fordi det, jeg siger, er, at vi skal først godkende nogle regionplaner. Hvem har lavet dem? Dem har amtet lavet i samarbejde med kommunerne. Så må man gå ud fra, at der er overensstemmelse mellem kommunerne og amtet om, hvordan de ønsker regionen udviklet. Hvis det så godkendes af ministeren – eller regeringen, for de andre sektormyndigheder skal også se på sagen, men jeg skal foretage den endelige godkendelse – betyder det, at man har de retningslinjer, ud fra hvilke man kan udarbejde kommuneplanerne. Hvis de kommuneplaner så udarbejdes i overensstemmelse med regionplanerne, får kommunerne selvfølgelig mulighed for at bestemme udviklingen i deres eget område i overensstemmelse med amtet, sådan som hr. Svend Erik Hovmand også spørger om. Er de så i overensstemmelse med regionplanerne, kan kommunerne altså bestemme, hvor de vil placere disse huse inden for denne planlægning.

I den nuværende situation, hvor regionplanerne ikke er godkendt, er det, vi har lavet dette lovforslag om at give kommunerne nogle yderligere bemyndigelser nu med det samme, inden vi har fået godkendt regionplanerne. Det er noget meget begrænset, som hr. Thorndahl også siger, og som jeg også

[Miljøministeren]

har sagt tidligere, men det er altså udtryk for, at de nu kan gøre det automatisk, de behøver ikke at henvende sig til amtet for at kunne træffe disse dispositioner. Men det er noget begrænset, det er noget med udfyldning. Det er nok muligt, at det også er noget med arealstørrelse, det tør jeg ikke give et helt klart svar på, men det er i hvert fald noget begrænset.

Derfor tror jeg, at det er lidt teoretisk, det, hr. Svend Erik Hovmand vil have klarlagt her, simpelt hen fordi man kan ikke give generelle og teoretiske svar på så mange spørgsmål, der handler om noget forskelligt. Man må give svar på de enkelte ting, og mit svar er, at hvis kommunen udarbejder kommuneplaner i overensstemmelse med regionplanerne, får kommunen også mulighed for en række enkeltafgørelser, som vi ikke blander os i. Men kommunen kan ikke gennemføre enkeltafgørelser, der er i strid med regionplanen, og derfor skal de i hvert fald være i overensstemmelse med de linjer, som de er enige med amtet om, og som er nedfældet i regionplanerne. Det er mit svar.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg overraskes ikke over det svar, jeg her fik, for det var selvfølgelig det svar, som ministeren med sin indstilling kunne give. Men det, jeg overraskes over, er, at vi nu har haft en debat her, som handler om at styrke kommunernes selvbestemmelsesret, en ydre ramme organisatorisk, en skal – en skal, der er tom. Ingen i denne sal ved, hvad der er inden i denne skal. Ingen i denne sal ved, hvilke muligheder, hvilken ekstra frihed, hvilken ekstra selvbestemmelsesret kommunerne får, hvis dette lovforslag vedtages. Vi har nok fået nogle teoretiske forklaringer på – hvad vi i øvrigt har kunnet læse i planredegørelsen – hvad der vil ske, når regionplanen er godkendt, altså om et års tid eller halvandet, men hvad vil der ske den 1. juli, hr. minister? Er det sådan, at kommunernes selvbestemmelsesret bliver styrket? Kan de nu gå ud og sige til de landsbysamfund, som de gerne selv vil udvikle, at det kan lade sig gøre?

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg kan glæde hr. Svend Erik Hovmand med, at jeg er helt enig i hans udlægning, at man ikke ud fra den kompetencebestemmelse, vi her har fastlagt, kan sige noget om substansen af regionplanlægningen, for det ligger i selve regionplanen, og det kan jeg jo ikke ved et hug her lave om på ved at komme med en ændring, der flytter kompetence på et begrænset område fra amtet til kommunerne. Det er klart. Jeg vil også tro, at jeg ville møde megen kritik, hvis jeg pludselig kom med en lov, der afgjorde en hel række sager, som er lagt ud til amtet og kommunerne, og som de har arbejdet med i lang tid og nu skal have godkendt. Det er selvfølgelig disse planer, der bestemmer indholdet, og ikke en sådan kompetencelov. Det er jeg helt enig med hr. Svend Erik Hovmand i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ekspropriation til byudvikling.

(Lovforslag nr. L 94. Fremsat 21/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Svend Andersen (S):**

Det er nu fjerde gang, folketinget skal beskæftige sig med lovforslaget om ekspropriation til byudvikling. Da lovforslaget sidst var til behandling, blev det vedtaget, men et antal medlemmer brugte grundlovens § 73, således at loven ikke blev stadfæstet, men skulle fremsættes for et nyvalgt folketing.